

8 Σεπτεμβρίου, 1994

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/σής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΛΕΚΑ ΠΑΛΑΙΚΥΘΡΙΤΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 864/93)

5 *Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Προσόντα — Εξομοίωση του χρόνου σπουδών προς απόκτηση τίτλου προς υπηρεσία ή πείρα — Η εγκύκλιος 908 και οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) Κανονισμοί του 1991 (Κ.Δ.Π. 98/91) — Απαραίτητη η απουσία από την υπηρεσία είτε με υποτροφία είτε με εκπαιδευτική άδεια για σπουδές επί πλήρους βάσεως για να στοιχειοθετηθεί η εξομοίωση — Δικαιολογημένη η διαφορετική ρύθμιση ως προς το διδακτορικό δίπλωμα.*

10 *Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Πεδίο ενεργείας του Δικαστηρίου — Δεν αποφασίζει πρωτογενώς αλλά ελέγχει την κρίση του διοικητικού οργάνου — Η προσβαλλόμενη διοικητική πράξη δεν είναι δυνατόν να αναμορφωθεί εκ των υστέρων με προβολή ενώπιον του Δικαστηρίου αιτιολογίας άλλης από αυτήν που στηρίχθηκε η πράξη — Διαφορετική η περίπτωση της επίκλησης εσφαλμένης νομοθετικής διάταξης.*

15 *Με την προσφυγή η αιτήτρια προσέβαλε την απόρριψη του αιτήματός της να ληφθεί υπόψη για σκοπούς προαγωγής το μεταπτυχιακό της δίπλωμα. Η αιτήτρια έλαβε το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό τίτλο με σπουδές προ της προσλήψεώς της στην δημόσια υπηρεσία και μόνο τις τελικές εξετάσεις προς απόκτηση του τίτλου έδωσε ως δημόσιος υπάλληλος κατόπιν αδείας απουσίας.*

20 *Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:*

25 1. Μετά την εγκύκλιο 908 και τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενι-

- κούς) Κανονισμούς του 1991 (Κ.Δ.Π. 98/91) που επακολούθησαν δεν είναι πλέον το γεγονός της απόκτησης του μεταπτυχιακού διπλώματος ή του τίτλου ο κρίσιμος παράγων. Σε αντίθεση προς όσα ίσχυαν προηγουμένως, δεν είναι η ίδια η απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος ή του τίτλου που κατά πλάσμα εξομοιώνεται με υπηρεσία ή πείρα, αλλά ο χρόνος σπουδών που διανύθηκε από υπάλληλο για την απόκτησή του υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, ότι το προσόν αποκτήθηκε μετά από σπουδές πάνω σε πλήρη βάση είτε με υποτροφία είτε με εκπαιδευτική άδεια κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του υπαλλήλου. 5
- Χωρίς απουσία από την υπηρεσία για σπουδές πάνω σε πλήρη βάση, δεν υπάρχει αντικείμενο για εξομοίωση προς υπηρεσία ή πείρα. Η αιτήτρια δεν απουσίασε από την εργασία της για να σπουδάσει. Συμπλήρωσε τις σπουδές της πριν προσληφθεί στη Δημόσια Υπηρεσία και δεν υπήρχε δυνατότητα για ικανοποίηση του αιτήματός της. 10
2. Ο Κανονισμός 15(1)(δ) των Περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικών) Κανονισμών (ΚΔΠ 98/91), υπό τους όρους που θέτει, αναγνωρίζει ως υπηρεσία ή πείρα μέχρι ένα έτος από το χρόνο σπουδών που διανύθηκε για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος ή τίτλου πριν από το διορισμό του κατόχου του στη δημόσια υπηρεσία. 20
- Η διαφορετική ρύθμιση ως προς τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ή τίτλου, είναι δικαιολογημένη αφού αυτή η ρύθμιση λειτουργεί ως ιδιαίτερο κίνητρο προσέλκυσης στη Δημόσια Υπηρεσία επιστημόνων που απέκτησαν το ανώτερο ακαδημαϊκό προσόν σε τομέα σχετικό προς τα καθήκοντα της θέσης. Η μόνη διάκριση στην οποία προβαίνουν οι Κανονισμοί αφορούσε στους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ή τίτλου. Όλοι οι άλλοι στους οποίους συγκαταλέγεται και η αιτήτρια τοποθετήθηκαν σε ίση μοίρα. Με την αναγνώριση του εύλογου της διάκρισης ως προς τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ή τίτλου, δεν υπάρχει υπόβαθρο προς στήριξη του ισχυρισμού για παραβίαση της αρχής της ισότητας. 30
3. Τα δεδομένα στην παρούσα περίπτωση δεν επιτρέπουν εξέταση του ισχυρισμού περί συσχετισμού μεταξύ των καθήκοντων του Τελωνειακού Λειτουργού και του μεταπτυχιακού διπλώματος ή τίτλου της αιτήτριας. Δεν στηρίχθηκε σε τέτοια αιτιολογία η ΕΔΥ και, όπως είναι θεμελιωμένο, δεν είναι δυνατό να αναμορφωθεί εκ των υστέρων η διοικητική απόφαση. Το Δικαστήριο δεν αποφασίζει ορισμένο διοικητικό ζήτημα πρωτογενώς αλλά ελέγχει αν η κρίση του διοικητικού οργάνου είναι εύλογα επιτρεπτή. Η περίπτωση της στήριξης αιτιολογίας που δίδεται, σε Νόμο άλλο από εκείνο που τη νομομο- 35

ποιεί, είναι διαφορετική.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

5 Αναφερόμενες υποθέσεις:

Christodoulides v. Republic (1984) 3 C.L.R. 1297,

Θεοδουλίδου ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 2605.

10

Προσφυγή.

15 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία απορρίφθηκε αίτημα της αιτήτριας να ληφθεί υπόψη για σκοπούς προαγωγής της το μεταπτυχιακό της δίπλωμα.

Γ. Κορφιώτης, για την Αιτήτρια.

20 *Ε. Κλεόπα, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

25 **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.:** Το αίτημα της αιτήτριας προς την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας να ληφθεί υπόψη για σκοπούς προαγωγής της το μεταπτυχιακό της δίπλωμα, απορρίφθηκε με την ακόλουθη αιτιολογία:

30 "2. Σύμφωνα με την παράγραφο 15(1)(α) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικών) Κανονισμών του 1991 (Κ.Δ.Π. 98/91), θα αναγνωρίζεται ως υπηρεσία ή πείρα για σκοπούς προαγωγής, ο χρόνος που διανύθηκε από υπάλληλο για την απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος ή τίτλου, όταν απουσίαζε από τα καθήκοντά του για να αποκτήσει το προσόν αυτό, νοουμένου ότι το προσόν σχετίζεται με τα καθήκοντα της θέσης ή των θέσεων που κατείχε ο υπάλληλος και ότι αυτό αποκτήθηκε μετά από σπουδές στην Κύπρο ή στο εξωτερικό πάνω σε πλήρη βάση είτε με υποτροφία είτε με εκπαιδευτική άδεια κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του.

40 3. Με βάση τις πρόνοιες του πιο πάνω κανονισμού και τα στοιχεία που περιέχονται στον Προσωπικό σας φάκελο, προκύπτει ότι δεν απουσιάσατε από τα καθήκοντά σας, είτε με υποτροφία είτε με εκπαιδευτική άδεια, για να αποκτήσετε το μεταπτυχιακό σας δίπλωμα, και συνεπώς δεν τίθεται θέμα αναγνώρισης ως υπηρε-

οίας στη θέση Τελωνειακού Λειτουργού, 3ης τάξης, του χρόνου που διανύσατε για την απόκτηση του εν λόγω διπλώματος”.

Τα γεγονότα πάνω στη βάση των οποίων συζητήθηκε το νόμιμο της απόφασης, είναι παραδεκτά. Η αιτήτρια είναι απόφοιτος του Τμήματος Γαλλικών Σπουδών (1982) και Αγγλικών Σπουδών (1986) του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από τον Μάιο 1988 παρακολούθησε σε πλήρη βάση το μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Trenton State College της Νέας Υερσέης των ΗΠΑ. Στις 15 Ιουνίου 1989 προσλήφθηκε στη Δημόσια Υπηρεσία ως Τελωνειακός Λειτουργός Τρίτης Τάξης. Τον ίδιο μήνα και κατά τον Ιούλιο του 1989 απουσίασε από την εργασία της και παρακάθησε με επιτυχία στις τελικές εξετάσεις. Το Δεκέμβριο 1989 υπέβαλε τη διπλωματική της εργασία και τον Αύγουστο 1990 της απονεμήθηκε ο μεταπτυχιακός τίτλος Master of Education.

Είναι ο βασικός ισχυρισμός της αιτήτριας πως εσφαλμένα θεωρήθηκε ως προϋπόθεση για την εφαρμογή του Κανονισμού η απουσία του υπαλλήλου από την υπηρεσία για όλο το χρονικό διάστημα που απαιτείται για απόκτηση του μεταπτυχιακού του διπλώματος. Υποστηρίζει πως ο Κανονισμός καλύπτει και την περίπτωση κατά την οποία ο υπάλληλος, ενώ άρχισε τις σπουδές πριν προσληφθεί απέκτησε το δίπλωμα μετά την πρόσληψή του. Προσθέτει ότι η ΕΔΥ ενήργησε υπό πλάνη όταν θεώρησε πως δεν απουσίασε από την εργασία της για να το αποκτήσει. Αντιτείνουν οι καθ' ων η αίτηση πως η αιτήτρια δεν απέκτησε το δίπλωμά της μετά από σπουδές στην Κύπρο ή στο εξωτερικό πάνω σε πλήρη βάση είτε με υποτροφία είτε με εκπαιδευτική άδεια κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας της και προτείνουν πως ορθά απορρίφθηκε το αίτημά της.

Μέχρι και το 1990, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και αντίστοιχες εγκυκλίους, λογίζονταν ως υπηρεσία ή πείρα για τους σκοπούς των σχεδίων υπηρεσίας σε σχέση με θέσεις για τις οποίες απαιτείτο ορισμένη υπηρεσία ή πείρα, μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλος αποκτούμενος από δημόσιους υπαλλήλους κατόπιν μελέτης στο εξωτερικό είτε πριν είτε μετά το διορισμό τους στη δημόσια υπηρεσία. (Βλ. τις εγκυκλίους 300 (Φακ. 6026/62) ημερομηνίας 18 Σεπτεμβρίου 1973 και 614 (Φακ. 6111/54/VII) ημερομηνίας 3 Μαρτίου 1982 και τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 13 Σεπτεμβρίου 1973 και 10, 11 και 12 Φεβρουαρίου 1982). Τα πράγματα άλλαξαν με την εγκύκλιο 908 (Φακ. 6111/54/XI) ημερομηνίας 20 Ιανουαρίου 1990 που εκδόθηκε βάσει της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 32848 ημερομηνίας 4 Ιανουαρίου 1990. Ακολούθησαν οι συζητούμενοι Κανονισμοί οι οποίοι αναπαρήγαγαν την τελευταία ρύθμιση με ορισμένες διαφοροποιήσεις που δεν αφορούσαν ουσιβώς στο επίδικο ζήτημα.

Με μια εξαίρεση στην οποία θα αναφερθώ μετά, δεν είναι πλέον το γεγονός της απόκτησης του μεταπτυχιακού διπλώματος ή του τίτλου ο κρίσιμος παράγων. Σε αντίθεση προς όσα ίσχυαν προηγουμένως, δεν είναι η ίδια η απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος ή του τίτλου που κατά πλάσμα εξομοιώνεται με υπηρεσία ή πείρα, αλλά ο χρόνος σπουδών που διανύθηκε από υπάλληλο για την απόκτησή του υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, ότι το προσόν αποκτήθηκε μετά από σπουδές πάνω σε πλήρη βάση είτε με υποτροφία είτε με εκπαιδευτική άδεια κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του υπαλλήλου.

5

Χωρίς απουσία από την υπηρεσία για σπουδές πάνω σε πλήρη βάση, δεν υπάρχει αντικείμενο για εξομοίωση προς υπηρεσία ή πείρα. Η αιτήτρια επικαλούμενη την εγκύκλιο 908, ζήτησε, όπως σημείωσα στην αρχή, να ληφθεί υπόψη το μεταπτυχιακό της δίπλωμα. Το γεγονός ότι οι Κανονισμοί είχαν ήδη υποκαταστήσει την εγκύκλιο, δεν έχει σημασία. Επίσης δεν έχει σημασία η λανθασμένη αντίληψη που διαφαίνεται ότι είχε σχηματίσει η αιτήτρια ως προς την ουσία των διατάξεων που ρυθμίζουν το θέμα. Η ΕΔΥ ορθά είδε τη διεκδίκηση ως αναφερόμενη στο χρόνο που διανύθηκε για την απόκτηση του προσόντος, και, όπως ανέφερε, την εξέτασε με γνώμονα τους ισχύοντες κανονισμούς. Ότι αυτό ήταν το αίτημα του αιτήματος της αιτήτριας το επιβεβαιώνει και η ίδια η θεραπεία που επιδιώκει με την προσφυγή της. Ζητά ακύρωση της απόρριψης του αιτήματός της, “για αναγνώριση ως υπηρεσίας..του χρόνου που διάνυσε για να αποκτήσει μεταπτυχιακό δίπλωμα” Η αιτήτρια δεν απουσίασε από την εργασία της για να σπουδάσει. Συμπλήρωσε τις σπουδές της πριν προσληφθεί στη Δημόσια Υπηρεσία και δεν υπήρχε, για το λόγο που εξήγησα, δυνατότητα για ικανοποίηση του αιτήματός της.

15

20

25

30

35

40

Το γεγονός ότι η αιτήτρια παρακάθησε στις τελικές εξετάσεις κατά την εξεταστική περίοδο Ιουνίου - Ιουλίου 1989, αμέσως δηλαδή μετά το διορισμό της, δεν αλλάσσει την κατάσταση, και, πάντως δεν δικαιολογεί τον ισχυρισμό ότι η ΕΔΥ πλανήθηκε ως προς τα γεγονότα. Το αίτημα και στη συνέχεια η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορούσε σ' αυτή τη μικρή περίοδο αλλά στο σύνολο του χρόνου που αφιερώθηκε για τις σπουδές προς απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος. Το κατά πόσο ο χρόνος που απαιτήθηκε για τη συμμετοχή στις τελικές εξετάσεις θα μπορούσε, στο πλαίσιο των Κανονισμών, να αναγνωριστεί ως υπηρεσία, δεν καλύφθηκε από την προσβαλλόμενη απόφαση και, έχοντας υπόψη και την επιδιωκόμενη θεραπεία, δεν συνιστά αντικείμενο του αναθεωρητικού ελέγχου ως αυτοτελές ζήτημα.

Είναι ο διαζευκτικός ισχυρισμός της αιτήτριας πως εφόσον οι Κανονισμοί δεν την καλύπτουν, δημιουργείται ζήτημα δυσμενούς διά-

κρισης σε βάρος της και γι' αυτό το λόγο, όπως προσθέτει, είναι *ultra vires* ως προς τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο του 1990 (Ν. 1/90). Αυτός ο τελευταίος ισχυρισμός θα πρέπει να αποδοθεί σε σύγκριση των δυο εννοιών. Εν πάση περιπτώσει η ενδεχόμενη διαπίστωση δυσμενούς διάκρισης θα ήταν αφ' εαυτής λόγος ακυρότητας, ως συνιστώσα παραβίαση της αρχής της ισότητας που κατοχυρώνει το άρθρο 28(1) του Συντάγματος.

5

Ο Κανονισμός 15(1)(δ), υπό τους όρους που θέτει, αναγνωρίζει ως υπηρεσία ή πείρα μέχρι ένα έτος από το χρόνο σπουδών που διανύθηκε για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος ή τίτλου πριν από το διορισμό του κατόχου του στη δημόσια υπηρεσία. Η αιτήτρια επικαλείται αυτό το Κανονισμό, όχι όμως για να υποστηρίξει πως δεν υπάρχει εύλογη αιτιολογική βάση στη θέσπιση διαφορετικής ρύθμισης ως προς το διδακτορικό δίπλωμα ή τίτλο. Παραθέτω τη σύντομη απάντησή της στην εισήγηση των καθ' ων η αίτηση πως η διάκριση ήταν εύλογα επιτρεπτή.

10

15

“Αναφορικά προς το επιχείρημα της Αιτήτριας για δυσμενή διάκριση και βέβαια ο Νομοθέτης του Κανονισμού μπορεί να ρυθμίσει διαφορετικά τα πράγματα μεταξύ μεταπτυχιακού τίτλου και διδακτορικού διπλώματος αυτό όμως που κατά την ταπεινή μας εισήγηση δεν μπορεί να κάμει είναι να μεταχειρισθεί δυσμενώς κάποιον υπάλληλο της υπηρεσίας που απέκτησε τον μεταπτυχιακό τίτλο αρχίζοντας πριν την πρόσληψή του στην Υπηρεσία τες σπουδές, από κάποιον ο οποίος τον απέκτησε πριν ή αρχίζοντας τες σπουδές του μετά την πρόσληψή του.”

20

25

Θα έλεγα πως η σύμπτωση των απόψεων αναφορικά με τη δυνατότητα διαφορετικής ρύθμισης ως προς τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ή τίτλου, είναι δικαιολογημένη αφού αυτή η ρύθμιση λειτουργεί ως ιδιαίτερο κίνητρο προσέλκυσης στη Δημόσια Υπηρεσία επιστημόνων που απέκτησαν το ανώτερο ακαδημαϊκό προσό σε τομέα σχετικό προς τα καθήκοντα της θέσης. Όμως η μόνη διάκριση στην οποία προβαίνουν οι Κανονισμοί αφορούσε στους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ή τίτλου. Όλοι οι άλλοι στους οποίους συγκαταλέγεται και η αιτήτρια τοποθετήθηκαν σε ίση μοίρα. Με την αναγνώριση του εύλογου της διάκρισης ως προς τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ή τίτλου, δεν υπάρχει υπόβαθρο προς στήριξη του ισχυρισμού για παραβίαση της αρχής της ισότητας.

30

35

40

Με απασχόλησε, και το ανέφερα στις δυο πλευρές κατά τις διευκρινίσεις, ο Κανονισμός 15(2). Καλύπτει δημοσίους υπαλλήλους που υπηρετούσαν κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Κανονι-

- 5 σμού οι οποίοι σύμφωνα με τις πρόνοιές του, διατηρούν το δικαίωμα αναγνώρισης ως υπηρεσίας ή πείρας μέχρι δυο έτη κατά ανώτατο όριο, του χρόνου που διανύθηκε για την απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος ή τίτλου προτού διοριστούν στη Δημόσια Υπηρεσία.
- 5 Υπήρχε όμοια πρόνοια και στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 20 Ιανουαρίου 1990.

- 10 Κατέληξα πως ορθά η αιτήτρια δεν επικαλέστηκε αυτό τον Κανονισμό ή την αμέσως προϊσχύσασα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Συνιστούν μεταβατική πρόνοια προς κατοχύρωση δικαιωμάτων που είχαν κηθεί ήδη με βάση το καθεστώς που ίσχυε μέχρι το 1990. Η αιτήτρια δεν είχε αποκτήσει τέτοιο δικαίωμα μέχρι τις 20 Ιανουαρίου 1990 που είναι ο πρώτος ουσιώδης χρόνος στην περίπτωση της αφού της απονεμήθηκε το μεταπτυχιακό δίπλωμα τον Αύγουστο του 1990. Η περίπτωση της αιτήτριας, η οποία μετά τις σπουδές της και την επιτυχία της στις τελικές εξετάσεις, υπέβαλε τη διπλωματική εργασία της πριν από την αλλαγή που επέφερε η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 20 Ιανουαρίου 1990, είναι ίσως ακραία. Δεν θα ήμουν όμως έτοιμος να πω ότι δεν ήταν εύλογο να περιοριστεί η μεταβατική διάταξη στη διασφάλιση δικαιωμάτων ήδη κερτημένων και όχι απλώς προσδοκούμενων.

- 20 Οι καθ' ων η αίτηση υπεστήριξαν πως η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν εν πάση περιπτώσει νόμιμη αφού ο μεταπτυχιακός τίτλος της αιτήτριας δεν σχετίζεται με τα καθήκοντα της θέσης της. Επικαλέστηκαν συναφώς τις υποθέσεις *Χριστοδουλίδης ν. Δημοκρατία* (1984) 3 C.L.R. 1297 και *Στέλλα Θεοδουλίδου ν. Δημοκρατία* (1989) 3 Α.Α.Δ. 2605.

- 30 Τα δεδομένα στην παρούσα περίπτωση δεν επιτρέπουν εξέταση αυτού του ισχυρισμού όσο και αν πράγματι δεν φαίνεται συσχετισμός μεταξύ των καθηκόντων του Τελωνειακού Λειτουργού και του μεταπτυχιακού διπλώματος ή τίτλου της αιτήτριας. Δεν στηρίχθηκε σε τέτοια αιτιολογία η ΕΔΥ και, όπως είναι θεμελιωμένο, δεν είναι δυνατό να αναμορφωθεί εκ των υστέρων η διοικητική απόφαση. Το Δικαστήριο δεν αποφασίζει ορισμένο διοικητικό ζήτημα πρωτογενώς αλλά ελέγχει αν η κρίση του διοικητικού οργάνου είναι εύλογα επιτρεπτή. Η περίπτωση της στήριξης αιτιολογίας που δίδεται, σε Νόμο άλλο από εκείνο που τη νομιμοποιεί, είναι διαφορετική. Η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται. Η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.